

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 201/07-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. augusta 2007 predbežne prerokoval sťažnosť M. B., K., zastúpenej advokátom JUDr. Mgr. Š. B., Ž., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca vo veci vedenej pod sp. zn. 5 Nc 232/2002 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. B. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. februára 2007 doručená sťažnosť M. B., K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Mgr. Š. B., Ž., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 5 Nc 232/2002.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala 18. marca 2002 okresnému súdu žalobu, ktorou sa domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam proti odporcom v 1. až 3. rade. Sťažovateľka podala okresnému súdu 23. mája 2002 návrh na vydanie predbežného opatrenia vo veci vyslovenia zákazu prevodu sporných nehnuteľností na inú osobu. Okresný súd uznesením č. k. Nc 2321/02-15 z 18. júna 2002 zamietol uvedený návrh s poukázaním na to, že v tejto veci nie je daná jeho právomoc.

Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) na základe odvolania sťažovateľky rozhodol uznesením sp. zn. 9 Co 2036/02 z 30. októbra 2002 tak, že zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Okresný súd uznesením sp. zn. 5 Nc 2321/02 z 3. júla 2003 nariadil zákaz nakladania so spornými nehnuteľnosťami.

Sťažovateľka ďalej uvádza, že okresný súd nariadil od doručenia žaloby do podania sťažnosti ústavnému súdu len jedno pojednávanie vo veci, ktoré sa uskutočnilo 5. októbra 2004. Sťažovateľka zastáva názor, že „*Od uvedeného pojednávania sa vo veci samej nič nekonalo. Mám zato, že okresný súd robil iba procesné obštrukcie (akože niečo robí), aby sa vyhol pojednávaniu vo veci samej.*“ Okresný súd na pojednávaní 5. októbra 2004 nariadil znalecké dokazovanie. Napriek urgencii právneho zástupcu sťažovateľky zo 17. marca 2006 okresný súd neustanovil znalca, len zaviazal účastníkov konania zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania. Sťažovateľka v sťažnosti tiež uviedla, že prostredníctvom svojej dcéry sa už viackrát domáhala, aby okresný súd konal vo veci samej, ale bez výsledku.

Podľa názoru sťažovateľky postupom okresného súdu v namietanom konaní došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto navrhuje, aby vo veci jej sťažnosti ústavný súd vydal nasledovný nález:

„1. Základné právo sťažovateľky M. B. na prerokovanie a rozhodnutie veci bez zbytočných prieťahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote, zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, bolo porušené postupom Okresného súdu v Čadci v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Nc 232/2002.

2. Okresnému súdu v Čadci v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Nc 232/2002 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. Sťažovateľke M. B. priznáva finančné zadostučinenie vo výške 100 000,- Sk (slovom: stotisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd v Čadci povinný jej vyplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

4. M. B. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré je Okresný súd v Čadci povinný vyplatiť na účet JUDr. Mgr. Š. B. ..., a to do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. “

Pretože sťažovateľka v sťažnosti pred ústavným súdom neuviedla, či pred podaním ústavnej sťažnosti vyčerpala právne prostriedky, ktoré jej zákon na ochranu jej základných práv účinne poskytuje a na ktorých použitie bola oprávnená podľa osobitných predpisov, ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky listom z 25. apríla 2007, aby túto skutočnosť preukázali. Právny zástupca sťažovateľky uvedenú výzvu prevzal 3. mája 2007, ale v určenej lehote na ňu nereagoval. V liste doručenom ústavnému súdu 9. júla 2007 právny zástupca sťažovateľky uviedol: „Ospravedlňujeme sa za to, že sme nereagovali na Váš list z 25. 04. 2007, ale bolo to zo zdravotných dôvodov sťažovateľky...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh vrátane sťažnosti predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania (m. m. IV. ÚS 292/04).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd výzvou z 25. apríla 2007 požiadal predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k sťažnosti sťažovateľky. Predseda okresného súdu v odpovedi č. Spr. 517/07 zo 7. mája 2007 zaujal k danej veci nasledovné stanovisko: *„Vec, ktorá napadla tunajšiemu súdu dňa 18. 3. 2002 bola pridelená sudkyňi JUDr. A. K., ktorá neskôr odišla do dôchodku, neskôr zákonnej sudkyňi Mgr. K. a táto vec bola počas jej neprítomnosti z dôvodu materskej dovolenky pridelená dňa 15. 4. 2005 konajúcemu sudcovi JUDr. K. K. Vo veci sa ďalej priebežne konalo, dňa 17. 5. 2005 sa rozhodlo uznesením o nepriznaní oslobodenia navrhovateľke od platenia súdneho poplatku. Následne sudca dospel k názoru, že návrh na začatie konania trpí vadami a tieto som v uznesení č. k. 5 Nc 2321/2002-93 aj pomenoval a žiadal odstrániť... Toto rozhodnutie (5 Nc 2321/02 zo dňa 21. 2. 2006) omylom nebolo zaslané právnenému zástupcovi navrhovateľky JUDr. B.*

Dňa 22. 3. 06 došiel súdu riadny návrh, ktorý bol ihneď predložený na vyjadrenie protistrane. Vec bola dňa 21. 9. 2006 predložená zákonnej sudkyňi Mgr. K, ktorej vec patrí po jej návrate z materskej dovolenky. Táto ďalej vo veci pokračovala v rámci svojich možností, pričom poukazujem na to, že v mesiacoch november a december 2006 bol súd úplne mimo prevádzky, lebo sa absolútne nekúrilo v budove.

Dňa 22. 12. 2006 bolo súdom rozhodnuté o povinnosti navrhovateľky zaplatiť preddavok na trovy dokazovania, proti tomu podala dňa 12. 2. 2007 navrhovateľka odvolanie a novú žiadosť o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Vec bola zreferovaná dňa 1. 3. 2007 s tým, že spis toho času mal byť predložený Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie o odvolaní zo dňa 12. 2. 2007.

Môj názor ako predsedu súdu je taký, že určite konajúci sudcovia nemali a nemajú záujem oddialovať pojednávanie vo veci samej. Naopak, cieľom konajúcich sudcov bolo to, aby bolo zrejmé, o čom má súd konať. Pravdou je však i to, že všetci sudcovia Okresného súdu v Čadci sú nesmierne preťažení práve reštančnými vecami a to práve s charakterom pozemnoknižných vecí, ktoré sú náročné práve na prípravu pojednávania. Navrhovateľka vec nikdy neurogovala, JUDr. K. K. osobne sťažnosťou na prietahy nekontaktovala ani ako predsedu súdu ani ako konajúceho sudcu. Keby sa tak stalo, vo veci by bol nariadený dohľad a z toho by vyplývali všetky dôsledky. Som toho názoru, že preto je jej podnet predčasný a že táto nevyužila všetky možnosti ako zabrániť prietahom resp. riadne na ne upozorniť. Môžem Vás však ubezpečiť, že vo veci som týmto dňom nariadil dohľad v snahe konať čo najrýchlejšie.“

Právny zástupca sťažovateľky vo vyjadrení z 3. júla 2007, ktorým reagoval na vyjadrenie predsedu okresného súdu zo 7. mája 2007, poukázal na to, že nesúhlasí so stanoviskom predsedu okresného súdu z nasledovných dôvodov:

- od podania žaloby sa vo veci uskutočnilo len jedno pojednávanie, čo považuje za nedostatočné,
- zákonná sudkyňa pri rozhodovaní o nariadení predbežného opatrenia rozhodla nezákonným uznesením č. k. Nc 2321/02-15 z 18. júla 2002, ktoré bolo uznesením krajského súdu sp. zn. 9 Co 2036/02 z 30. októbra 2002 zrušené. Ďalšie uznesenie bolo okresným súdom vydané až 3. júla 2003,
- v liste adresovanom okresnému súdu zo 17. marca 2006 právny zástupca namietal, že mu nebola doručená jeho výzva a že v tomto konaní robí rôzne procesné obštrukcie s jediným cieľom, „t. j. o merite veci rozhodnúť čo najneskôr“. Podľa názoru právneho zástupcu mal okresný súd tento list vyhodnotiť podľa jeho obsahu ako sťažnosť a prešetriť ju v zákonnej lehote.

Právny zástupca sťažovateľky k predmetnému vyjadreniu, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 9. júla 2007, pripojil zároveň čestné vyhlásenia sťažovateľky a jej dcéry z 2. júla 2007 o tom, že sa v novembri 2005 sťažovala u vtedajšej predsedníčky okresného súdu na prietahy v konaní, a o tom, že jej dcéra viackrát žiadala zákonnú sudkyňu o nariadenie termínu pojednávania.

Ústavný súd v rámci svojej ustálenej judikatúry (I. ÚS 21/99, I. ÚS 20/05, IV. ÚS 74/05) zdôrazňuje, že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi dotknutého všeobecného súdu [podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“) účinného v relevantnom čase v spojení s § 6 zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch a sudcoch“) a s účinnosťou od 1. apríla 2005 podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 757/2004 Z. z.“)] je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou. Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, príp. v čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že účinne využil označené právne prostriedky podľa zákona o štátnej správe súdov v spojení so zákonom o súdoch a sudcoch a od 1. apríla 2005 právne prostriedky podľa zákona č. 757/2004 Z. z., alebo ak sa preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 17 ods. 1 zákona o štátnej správe súdov v spojení s § 6 zákona o súdoch a sudcoch a od 1. apríla 2005 sťažnosť proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. treba považovať za účinný prostriedok

ochrany základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými priet'ahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach (§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1) zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných priet'ahov a ustanovuje za také priet'ahy aj disciplinárnu zodpovednosť (§ 116 a § 118 citovaného zákona).

Ako vyplýva zo stanoviska predsedu okresného súdu č. Spr. 517/07 zo 7. mája 2007 a z podania právneho zástupcu s'ťažovateľky z 3. júla 2007, s'ťažovateľka písomnú s'ťažnosť na priet'ahy v konaní predsedovi okresného súdu nepodala.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd pri predbežnom prerokovaní s'ťažnosti dospel k názoru, že s'ťažovateľka nevyužila účinný právny prostriedok ochrany proti zdĺhavému konaniu okresného súdu a nepreukázala ani to, že uvedenú podmienku nesplnila z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pričom existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodit' ani z obsahu s'ťažnosti a ani z podania právneho zástupcu s'ťažovateľky z 3. júla 2007, a preto nie sú splnené podmienky na prijatie s'ťažnosti na ďalšie konanie podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd pri predbežnom posúdení s'ťažnosti prihliadol zároveň aj na skutočnosť, že vo veci sa v súčasnosti riadne a bez priet'ahov koná, ako aj najmä na to, že predseda okresného súdu nariadil nad predmetným konaním dohľad v snahe zabezpečiť čo najrýchlejší postup vo veci samej, čím je zaručená ochrana ústavnosti a súčasne aj základného práva s'ťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedených zistení ústavný súd s'ťažnosť s'ťažovateľky po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre jej neprípustnosť (§ 25 ods. 2 a § 53 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších nárokoch sťažovateľky uplatnených v jej sťažnosti (napr. príkaz okresnému súdu v predmetnej veci, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia atď).

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. augusta 2007